

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิด การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	นางวนิดา เพ็ชรสูงเนิน ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียน	โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดิ์ผดุงวิทยา” อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
ปีที่พิมพ์	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 12) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 13) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1และ 4) เพื่อประเมิน และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1)ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2)พัฒนาหลักสูตร 3)ทดลองใช้หลักสูตร 4)ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดิ์ผดุงวิทยา” อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่เลือกเรียนในรายวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 12) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบวัดจิตสำนึกรักท้องถิ่น5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้หลักสูตร 6) แบบสอบถามความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและต้องการให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว คาดหวังให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว มรดกทางวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว คุณค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว แหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว และให้นักเรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นของตนเอง

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง/เนื้อหารายวิชา 4) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรประกอบด้วย 1)ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว 2)มรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว 3)คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว 4)แหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นเมืองสีคิ้วและมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นกระตุ้นความสำนึก 2) ขั้นสร้างความรู้ความเข้าใจ 3) ขั้นค้นหาทักษะ 4) ขั้นวิเคราะห์และตัดสินใจ 5) ขั้นลงมือปฏิบัติ 6) ขั้นประเมินผล หลักสูตรมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00

3. ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีความสนใจในเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นอำเภอสีคิ้วมากขึ้น นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนใจ นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.87 ระดับจิตสำนึกรักท้องถิ่นของนักเรียน พบว่า ระดับจิตสำนึกรักท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับมากและนักเรียนมีระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.62

4. ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครอง(ชุมชน)ที่มีต่อหลักสูตร อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.39